

Digitalizacija etnografske
i folklorne građe iz Istre:
primjer međuinstitucionalne
suradnje

Digitization of Ethnographic
and Folklore Material from
Istria: an Example of
Inter-institutional Cooperation

Koraljka Kuzman Šlogar

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb
koraljka@ief.hr

Nuša Hauser

Centar za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskog muzeja Istre /
Centro per la cultura immateriale dell'Istria del Museo Etnografico
dell'Istria, Pićan
nusa.hauser@gmail.com

UDK: [39: 005.922.52]:061.2(497.5)

Vrsta rada: Stručni rad

Poslano: 15.3.2015.

Primljeno: 30.8.2015.

Sažetak

U današnje vrijeme – kada je digitalizacija građe postala imperativ u AKM-zajednici, a javna objava i dostupnost na internetu cilj kojemu se stremi – nije više uopće upitno treba li se upustiti u takve pothvate, no nameće se pitanje kako ih provesti. Nedostatak financijskih sredstava ključan je i sveprisutan problem koji uzrokuje deficit kvalitetne tehničke opreme te osoblja koje bi provodilo digitalizaciju, a predstavlja nepremostivu prepreku u potrebi da se izgradi repozitorij za pohranu i objavu digitalne građe. Izlaz iz takvih ograničavajućih i naizgled bezizlaznih situacija treba tražiti u suradničkim projektima dviju ili više ustanova koje udruživanjem svojih ljudskih, tehničkih i financijskih resursa višestruko povećavaju učinkovitost i svrhovitost digitalizacijskih projekata. Digitalizacija arhivske etnografske i folklorne građe s područja Istre, projekt koji Institut za etnologiju i folkloristiku i Centar za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskog muzeja Istre već treću godinu zaredom vrlo uspješno provode, primjer je takva modela suradnje koji ovdje predstavljamo.

Ključne riječi: etnografska i folklorna građa, digitalizacija, institucijski repozitorij, mrežna platforma, međuinstitucionalna suradnja

Summary

Nowadays – when digitalization has become an imperative in the LAM community and the publication and availability on the internet is a sought goal – there is no more questioning should we pursue those endeavours but it raises the question how to execute them. The lack of finances is the key and omnipresent problem which we proclaim guilty for the deficit of quality technical gear and personnel which should carry on the digitalization and it represents the unbridgeable obstacle in the need for the construction of a database for saving and publication of digital material. The way out from these limiting and apparently insurmountable situations must be sought in cooperation projects of two or more institutions which by teaming up of their human, technical and financial resources multiply the efficiency and functionality of digitalization projects. The digitalization of

archive ethnographic and folklore material of the Istrian territory, a project carried on very successfully in the last three years by the Institute for Ethnology and Folklore and the Centre for Intangible Culture of the Ethnographical Museum of Istria is an example of this model of cooperation which we present here.

Key words: ethnographic and folklore material, digitalization, institutional repository, network platform, inter-institutional cooperation

Uvod

Digitalizacija građe postala je imperativ u AKM-zajednici, a javna objava i dostupnost na internetu cilj kojemu se stremi. Nije više upitno treba li se upustiti u takve postupke, već se nameće pitanje kako ih provesti. Nedostatak financijskih sredstava ključan je i sveprisutan problem koji uzrokuje deficit kvalitetne tehničke opreme te osoblja koje bi provodilo digitalizaciju, a predstavlja nepremostivu prepreku u potrebi da se izgradi repozitorij za pohranu i objavu digitalne građe. Smatramo da se izlaz iz takvih ograničavajućih i naizgled bezizlaznih situacija treba tražiti u suradničkim projektima dviju ili više ustanova koje udruživanjem svojih ljudskih, tehničkih i financijskih resursa višestruko povećavaju učinkovitost i svrhovitost digitalizacijskih projekata. Digitalizacija etnografske i folklorne građe iz Istre, projekt koji Institut za etnologiju i folkloristiku i Centar za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskog muzeja Istre već treću godinu zaredom vrlo uspješno provode, primjer je takva modela suradnje koji ćemo ovdje predstaviti.

Od ideje do početka suradnje

Centar za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskog muzeja Istre (CENKI) u fokusu svojeg djelovanja ima komunikaciju i suradnju s pripadnicima lokalnih zajednica. S njima se i razvijaju postupci njegovanja nematerijalne kulture, a jedan od bitnih koraka u tom smjeru jest stvaranje novih zbirki dokumenata i razvijanje različitih fondova digitalizirane građe (Fonoteke,

Videoteke, Filmoteke, Fototeke i Multimedije) te Knjižnice i fonda Papirnate građe. Cilj je CENKI-ja takvom građom stvarati i jačati respektabilan informacijski punkt, nezaobilazno mjesto za svako bolje upoznavanje te komparativno promatranje i proučavanje nematerijalnih pojava Istre. Građa se prikuplja putem terenskog rada te potom pohranjuje, katalogizira i inventarizira, a djelatnost CENKI-ja često potpomažu i nadopunjuju vanjski suradnici koji predano rade na dokumentiranju (i digitaliziranju) materijala koji otkriva živu kulturu njihovih zajednica. Također, CENKI se angažira i u prikupljanju, delociranju, dupliranju i održavanju onih relevantnih materijala koji su pohranjeni ili su vlasništvo Centru bliskih ustanova.

Institut za etnologiju i folkloristiku iz Zagreba ustanova je koja u svom Odjelu dokumentacije ima pohranjen respektabilan korpus građe etnografske i folklorne tematike prikupljene, među ostalim, i na području Istre, a koji se kao takav našao u središtu interesa CENKI-ja. Radi se ponajprije o onoj građi koju su prikupili djelatnici Instituta u okviru svog redovnog znanstvenoistraživačkog rada, ali i o građi koju su Institutu donirali vanjski suradnici i istraživači amateri te onoj koja je nabavljena kroz sustav razmjene s drugim srodnim znanstvenim i kulturnim ustanovama, poput Etnografskog muzeja u Zagrebu i Etnološkog odjela Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Slika 1: Rukopisni fond IEF-a

S digitalizacijom građe pohranjene u Dokumentaciji započelo se još 1997. godine, tada ponajprije u svrhu zaštite dragocjenih audiosnimki koje su počeli propadati što zbog starosti, a što zbog loših uvjeta pohrane, odnosno nedostatka adekvatnog skladišnog prostora. S vremenom se krenulo i u digitalizaciju ostalih arhivskih fondova, da bi se od 2011. započelo i planiranje te rad na razvoju institucijskog repozitorija ne samo u svrhu pohrane i obrade digitalne i digitalizirane građe već i radi omogućavanja lakšeg pristupa njezinim postojećim i potencijalnim korisnicima.

Slika 2: Magnetofonska vrpca

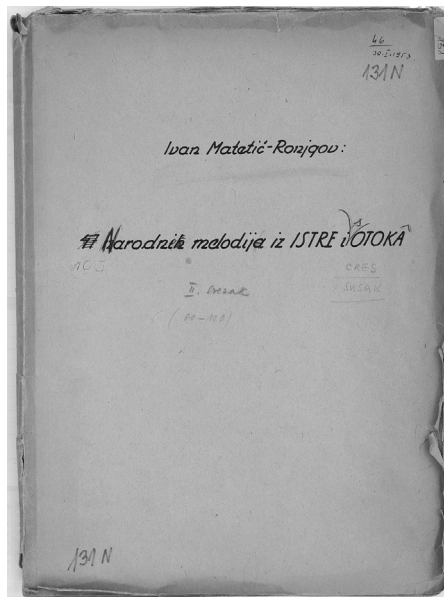

Slika 3: CD-i s digitaliziranim audiozapisima

Nakon što je CENKI iskazao interes za nabavu kopija relevantne građe, a IEF iskazao spremnost da izađe u susret, krenulo se u razmatranje mogućih modela suradnje koji bi bili od obostranog interesa. Naime znatan dio građe za koju je bio zainteresiran CENKI još nije bio digitaliziran pa je trebalo pronaći neko tehnički i financijski prihvatljivo rješenje za obje strane. Budući da su za audiograđu i videograđu bila potrebna dodatna sredstva radi njihove digitalizacije u profesionalnom studiju, u prvoj fazi projekta usmjerili smo se na onu građu koja se mogla digitalizirati uz minimalne troškove, u samom Institutu. Kako bi formalizirale suradnju, dvije su ustanove 2013. godine sklopile ugovor o suradnji u istraživanju, obradi i popularizaciji nematerijalne kulture na temelju kojeg se započelo s provođenjem suradničkog projekta digitalizacije istarske građe pohranjene u Odjelu dokumentacije IEF-a.

Prva faza projekta: digitalizacija fotografija i rukopisnih zbirki

Najlogičnije je bilo krenuti u provedbu projekta digitalizacijom rukopisne i fotografske građe jer je Institut mogao osigurati potrebne prostorne i tehničke (2 radna mjesta opremljena računalima i skenerima) te organizacijske uvjete (izlučivanje i priprema građe za digitalizaciju, priprema metapodataka, nadzor i vođenje projekta). Neophodno je međutim bilo pronaći vanjske suradnike, po mogućnosti etnologe, koji poznaju istarsku regiju te mogu prepoznati tamošnje lokacije i razumjeti lokalne govore kako bi obrada i provjera metapodataka bila što preciznija i pouzdanija. Etnografski muzej Istre angažirao je stoga dvije mlade Istranke koje su tada bile na studiju u Zagrebu te im osigurao isplatu honorara.¹ Studentice su obavile poslove obrade i digitalizacije rukopisne i fotografske građe te su ju unosile u digitalni repozitorij IEF-a.

Slika 4: Rukopisna zbirka, Ivan Matetić-Ronjgov

1 Nikolina Rusac i Maksin Pužar, obje u vrijeme suradnje studentice etnologije i kulturne antropologije te informacijskih znanosti i muzeologije.

Realizacija projekta započela je u travnju 2013., a do kraja iste godine obrađene su i skenirane ukupno 994 fotografije te 104 rukopisna sveska, i to prema smjernicama koje je objavilo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske u dokumentu *Formati datoteka za pohranu i korištenje*.² Fotografije, skenirane u rezoluciji od 600 dpi, pohranjene su u dva formata. U .tiff-formatu – pohranjeni na vanjskim tvrdim diskovima – čuvaju se arhivski primjerci, dok su se kopije u .jpg-formatu pohranile također i na institutski server, a pristupa im se putem repozitorija. Pri digitalizaciji rukopisnih zbirki svaka je pojedina stranica ponajprije skenirana i pohranjena kao .jpg, da bi se po završetku digitalizacije sve takve datoteke koji čine jedan svezak spojile u pretražive .pdf-dokumente za funkcionalniju konzultaciju u repozitoriju.

Iz rukopisnog fonda Dokumentacije IEF-a za skeniranje su izlučene zbirke plesova iz Istre te svi relevantni rukopisni svesci. Zbirka plesova sadrži 11 svezaka koji su nastali 1953. i 1961. godine, a čiji su autori Ivan Ivančan i Ljelja Taš. Rukopisne zbirke čine 93 jedinice. Najstariji zapis u prijepisu jest onaj Jakoba Volčića naslovljen “Narodne pesme sabrane u Istarskoj Liburnii 1851-1877”³, dok ostali zapisi bilježe datume od 1952. pa sve do 2010. godine. Te zbirke, poglavito one iz ranijih godina, otkrivaju sistematski etnografski rad terenskog bilježenja i naknadne obrade građe suradnika i djelatnika Instituta za etnologiju i folkloristiku. U izvještajima o građi iščitavaju se tako imena zapisivača i istraživača poput Vinka Žganca, Božidara Širole, Olinka Delorka, Nikole Bonifačića Rožina, Stjepana Žiže, Jerka Bezića i drugih. Pretežno je riječ o sadržaju kroz koji поближе saznajemo o tradicijskoj glazbi, plesu i usmenoj književnosti, kao i o običajima kojih se neminovno, kroz prikaze određenih situacija, dotiču.

Fotografije bilježe vrijeme od 1932. pa sve do 2000. godine, a i one sadržajem u velikoj mjeri predstavljaju detalje tradicijskog glazbovanja, javne prakse pjesme i plesa, kao i tradicijskih instrumenata Istre. Posebnu pažnju privlače one Toše Dapca snimljene u Ližnjanu, Medulinu i Opatiji prilikom jedne od smotri narodne glazbe i plesa⁴, kao i one Josipa Miličevića koje donose prikaze izrade tradicijskih instrumenata. Zanimljive su, također,

2 S. n. 2007. *Formati datoteka za pohranu i korištenje*. Nacionalni projekt „Hrvatska kulturna baština. Digitalizacija arhivske, knjižnične i muzejske građe”. Zagreb: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, p.10.

3 IEF rkp. 70, 1. dio (ONŽO MH 59). Prijepis. 1851.-1877.

4 IEF foto 1450-1451, 1453-1455, 1457-1462, 1464; godina nastanka fotografija je nepoznata.

fotografije folklorne građe i smotri folkloru koje su nastale u razdoblju od 1963. do 1966. godine.⁵ Brojčano bogate prikaze tradicijskih instrumenata Istre (i nešto manje njihove izrade) donose i fotografije Krešimira Galina⁶, no riječ je uglavnom o fotografijama instrumenata pohranjenih u Muzeju grada Labina i Muzeju grada Pazina.⁷ Tu su, nadalje, fotografski prikazi: arhitekture ruralnih područja Istre, poljoprivrednih alata, nošnji i njihovih dijelova, portreta kazivača, tradicijskih obrta i zanata, pa i pusnih običaja i karnevala novije prošlosti.

Druga faza projekta: digitalizacija fonotečnih zapisa

Financijska sredstva koja je za digitalizaciju i obradu magnetofonskih vrpca i audiovrpca sa zapisima iz Istre osigurao CENKI prijavom na natječaj Programa javnih potreba u kulturi Istarske županije 2014. godine omogućila su prelazak na drugu fazu projekta. Dio fonotečne građe s istarskog područja koji je već ranije digitaliziran zahvaljujući financijskim i ljudskim resursima IEF-a te financijskim potporama dobivenim putem javnih natječaja (poput natječaja Ministarstva kulture i Zaklade HAZU) IEF je duplicirao i digitalne kopije predao na pohranu u CENKI. Vanjske su suradnice iz Istre preformatirale 1652 postojeća digitalna zapisa koji su do tada bili pohranjeni u .wav- i .aiff-formatima na CD-ima i tvrdim diskovima te ih u komprimiranom .ogg-formatu uvrstile u repozitorij. Iz tog opusa izdvajamo zapise Ivana Ivančana iz 1957. godine te one Stjepana Stepanova nastale u razdoblju od 1952. do 1961. godine.

Iz popisa preostale fonotečne građe pohranjene u Dokumentaciji na analognim medijima, a koja se dotiče istarskog područja, CENKI je izlučio 60 jedinica prema kriteriju vrijednosti i starosti zapisa. Za posao digitalizacije angažirana je tvrtka koja je profesionalno odradila posao prebacivanja i

5 IEF foto 2868 – 4438.

6 IEF foto 42184 – 42713.

7 Fotografirani instrumenti Muzeja grada Pazina danas gotovo u cijelosti pripadaju Etnografskom muzeju Istre.

uređivanja zapisa prema našim željama i smjernicama. U konačnici, u digitalni je oblik prebačeno ukupno 3069 minuta audiomaterijala.⁸

Provedba digitalizacije zvučnih zapisa zahtjevan je i delikatan postupak koji iziskuje stručna tehnička znanja, a podrazumijeva prebacivanje zapisa s analognih medija na digitalni snimač, učitavanje u računalo te preimenovanje datoteka. Također, studio je za te potrebe određivao i normalizirao pojedine zapise, a posvetio se i restauraciji dijelova ili jedinica koje su to iziskivale. Nakon odvajanja u zasebne melodije, zapisi su se prenosili na tvrdi disk i kopirali na CD-medije.

Kada je riječ o osjetljivosti samog postupka, Zoran Knežević iz angažiranog profesionalnog studija za digitalizaciju prenosi nam da je, s obzirom na starost i stanje pojedinih zapisa, pored apsolutne pažnje i iskustva bilo moguće u svakom trenutku nepovratno uništiti snimku. Stoga je takav posao, kaže on, svaki put izazov i uzbuđenje pri svakoj pojedinačnoj jedinici koja se presnimava. Nadalje, ukoliko upućeni etnolozi već nisu sami odredili trajanje pojedinih tematskih zapisa/jedinica, često je zbog specifičnosti govora i narječja kazivača bilo jako teško pronaći početak i kraj same snimke (pojedinih kazivanja/svirke/pjesme), odnosno odvojiti zapise jedne od drugih, pa i to ukazuje na delikatnost samog postupka.

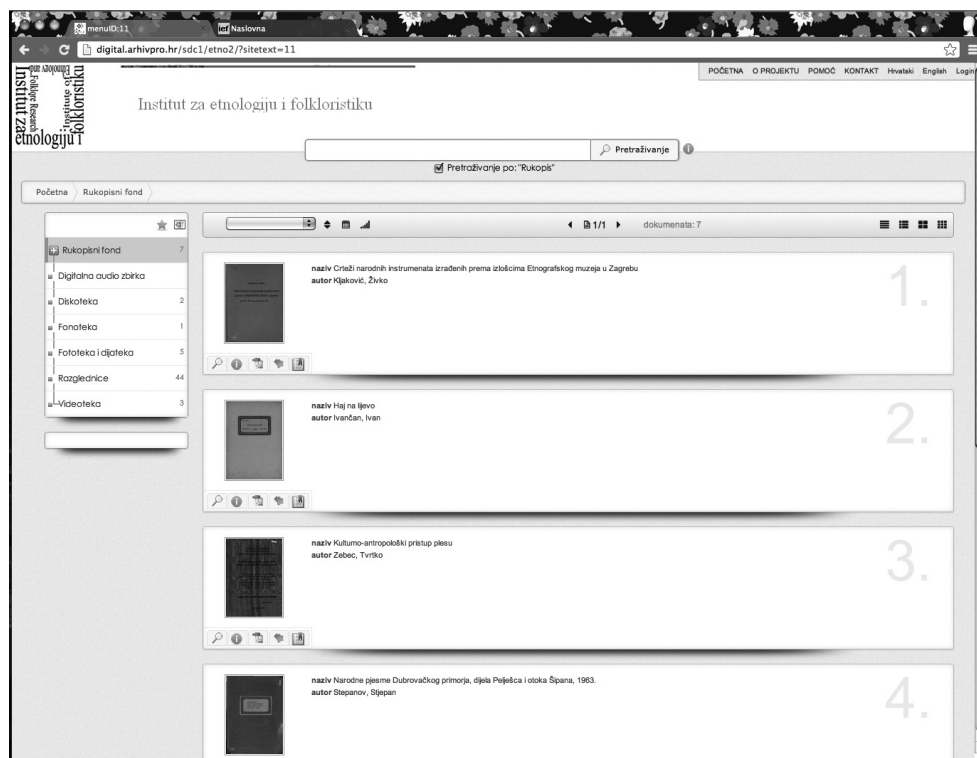
Studentice su te digitalizirane zapise ubacile u repozitorij te dodatno provjerile i popunile metapodatke za svaki pojedini audiozapis. Kao i u slučaju ranije spomenute fotografske i rukopisne građe, i ovaj materijal donosi sadržaj koji tematizira tradicijsku glazbu, glazbala i kazivanja o glazbi Istre, uz tek rijetke iznimke kazivanja o životu i pokladama. Datacijom i kurioznim sadržajem iz ovog se fonda izdvajaju zapisi Andrije Bonifačića iz razdoblja od 1969. do 1972. godine⁹, a znakovit dio čine i zapisi Juraja Hrzića nastali od 1979. do 1985. godine. Nezanemariv dio građe bilježi i Krešimir Galin, a ona pripada istom razdoblju i posvećuje se primarno tradicijskim instrumentima Istre.

8 Preciznije, radi se o 58 jedinica, poglavito audiokaseta i magnetofonskih vrpci te dvije DAT-kasete. Dvije audiokasete koje su bile na popisu zahtijevaju restauraciju za koju nisu bila predviđena financijska sredstva, pa smo morali privremeno odgoditi njihovu digitalizaciju.

9 IEF mgtf 766.

Pohrana i način korištenja sadržaja

Pored sigurnosnih kopija koje se čuvaju na vanjskim tvrdim diskovima i CD-ima, digitalizirana građa nalazi se na serveru IEF-a, a pristupa joj se putem institucijskog repozitorija. U tijeku je prebacivanje repozitorija na novu mrežnu platformu IEF-a koja će omogućavati "hosting" i umrežavanje s repozitorijima drugih ustanova, a bit će objavljena i dostupna javnosti u okviru domene www.dief.eu. Kao što je ranije već navedeno, kopije digitalizirane građe predane su također i na trajnu pohranu i korištenje u CENKI, o čemu postoji i podatak u samom repozitoriju u kojem je kao mjesto pohrane te građe pored IEF-a naveden i CENKI.

Slika 5: Repozitorij IEF-a, pregled rukopisnih zbirki

Repozitorij Instituta za etnologiju i folkloristiku postaje time i repozitorij CENKI-ja, barem u jednoj od perspektiva, jer jedinice građe koju dvije usta-

nove sada dijele imaju jedinstvenu dokumentacijsku platformu / bazu podataka. Uz nju, CENKI raspolaže i onom svoje središnjice – Etnografskog muzeja Istre u Pazinu, no građa koja proizlazi iz zajedničkog sporazuma nije dijelom te baze podataka, već je pohranjena isključivo na vanjskim tvrdim diskovima na dvije lokacije u Istri.

Prednosti pohrane digitaliziranih materijala u repozitoriju su brojne – ne samo da se omogućuje jednostavna, brza i precizna pohrana, obrada i klasifikacija građe već se olakšava pristup digitalnoj građi i manipulacija njome te omogućuje razmjena s drugim srodnim ustanovama. No repozitorij i otvaranje arhiva javnosti putem interneta, što je i krajnja svrha projekta digitalizacije, povlače za sobom i brojna pitanja, među kojima su najzahtjevnija možda ona koja se tiču autorskih prava. S obzirom na specifičnost građe koja se pojavljuje u muzejskoj i institutskoj dokumentaciji, treba imati u vidu ne samo prava autora, tj. istraživača već i prava informanata, tj. kazivača, što iziskuje dodatan oprez pri određivanju građe koja će moći biti objavljena i dostupna javnosti te se pritom voditi odredbama Zakona o autorskim i srodnim pravima.¹⁰ Olakotna je okolnost što postoje i razne mogućnosti zaštite javno objavljene građe od neovlaštenog kopiranja i korištenja koje omogućuje sam sustav, poput automatske aplikacije vodenih žigova, prikazivanja fotografija u maloj rezoluciji i slično, a koje će zasigurno olakšati rješavanje barem nekih dilema.

U svakom slučaju, uvid u digitalne sadržaje i detaljne metapodatke bit će omogućen svima, no pravo potpunog pregleda i ispisa, odnosno izrade kvalitetne kopije, dobivat će registrirani korisnici te oni koji upute izravan zahtjev Institutu i/ili CENKI-ju.

O bazi podataka CENKI-ja, problemima i perspektivama

Suradnja s Institutom za etnologiju i folkloristu u Zagrebu u ovom se trenutku Centru za nematerijalnu kulturu Istre ukazuje kao jedina perspektivna razvojna poluga za međuinstitucionalni informacijski sustav, jer on

¹⁰ Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 167(2003), 79(2007), 80(2011), 144(2012). [citirano: 13.03.2015]. Dostupno na: <http://www.zakon.hr/z/106/Zakon-o-autorskom-pravu-i-srodnim-pravima>.

njome postiže veću vidljivost i svakako kvalitetniji temelj za komunikaciju s korisnicima za jedan dio svoje dokumentacije. Naime uz činjenicu da dio građe dijeli putem repozitorija IEF-a, njime se otvara i suvremenijem pristupu servisiranju i razvijanju muzejske dokumentacije uopće. Nadalje, valja podsjetiti i da taj repozitorij u ovom trenutku predstavlja jedinu mogućnost mrežnog konzultiranja građe ne samo CENKI-ja već i Etnografskog muzeja Istre koji se i dalje služi isključivo bazom podataka svojeg servera. Važno je pritom istaknuti da je u središnjici CENKI-ja u Pićnu otežan pristup tom istom serveru, pa se on od svojeg osnutka služi vlastitom, privremenom bazom podataka čije jedinice istovremeno uredno inventarizira i u jedini sustav kojim raspolaže – onaj S++ i K++.

AUDIO/VIDEO/FOTO/TEKST/SVE

Inv. oznaka:

Fond:

Naziv/naslov:

Autor/Izvođač:

Vrsta dokumenta: (audio, video, fotografija, tekst, ostalo...)

Tipologija: (pjesma, ples, koncert, priča, legenda, dokumentarni film, terenski zapis, intervju, digitalna fotografija, pozitiv, polaroid, transkript, knjiga, notni zapis...)

Medij/format: (CD, mp3, DVD, vinil, traka...)

Digitalizacija: (datum)

Smještaj: (može ih biti više, pr. original IEF-Zagreb, 3. kat, ladica 6/5; digitalizirana kopija CENKI- Pićan, Ormar 2, ladica 3)

Predmet: (Fešta Sv. Bartola, pogreb u Baderni, koncert Lidije Percan)

Izrada/autor: (poseban link na informacije o autorima)

Informator/kazivač:

Mjesto:

Vrijeme:

Trajanje:

Opis/sadržaj zapisa:

Tema:

Ključne riječi:

Napomene:

Publikacije:

Poveznice:

Dostupnost:

Otvoren/zatvoren za on-line konzultaciju

Slika 6: "Skeda"

Sustavnim promišljanjem o vidovima najpreglednijeg i najprimjerenijeg modela stvaranja interne baze, a za potrebe svojevremenog predlaganja koncepta repozitorija EMI-ja, nastale su tzv. "skede", odnosno maske za svaku jedinicu. Svaka sadrži sve one metapodatke koji su prisutni u postojećem, službenom sustavu Sekundarne dokumentacije i/ili repozitoriju IEF-a. No za konzultaciju građe nepremostiv problem i dalje ostaje jedinstvena baza podataka CENKI-ja, dugoročno rješenje digitalnog repozitorija koji će tu jedinstvenu bazu učiniti vidljivom, javno dostupnom i lako pretraživom.

Nastavak projekta

Kako bi se došlo do tog rješenja, važno je da se u što skorijoj budućnosti digitalizira kompletna građa koja je pohranjena u Institutu, a važna je CENKI-ju, te da ju se uvrsti u repozitorij. Do kraja 2015. planira se nastaviti s digitalizacijom audiozapisa, a zatim još preostaje digitalizacija videoteke koja bi trebala uslijediti sljedeće godine. Pritom međutim i dalje ostaje otvoren problem financijskih i kadrovskih mogućnosti za provedbu cjelokupnog projekta jer se u tom kontekstu nameće činjenica sporog procesa digitalizacije građe koja, ukoliko nije u digitalnom obliku, ne može biti dijelom "mreže", pa tako ni "kapitala" ustanove koja bi njime nadalje postizala kvalitetnu razmjenu podataka sa svojim suradnicima/partnerima. Taj je dakle segment financijske potpore za digitalizaciju građe od presudne važnosti za osuvremenjivanje arhivsko-dokumentacijskih centara i odjela koji će isključivo na taj način moći pronaći svoje mjesto u okvirima u kojima svoje mjesto pronalazi javna društvena korist i potreba.

Etnografska i folklorna građa korisna je ne samo studentima i znanstvenicima već i djelatnicima u kulturi, turizmu i slično, a zanimljiva je i široj javnosti. Ono što je važno jest činjenica da će se krug korisnika zasigurno višestruko povećati ukoliko se postupci digitalizacije, stvaranja i razvijanja repozitorija podrže, jer će objavom na internetu sadržaj postati lako dostupan i onima koji ne žive u Zagrebu ili u Hrvatskoj i kojima je do sada pristup bio otežan. Suvišno je pritom napominjati koliko to na koncu doprinosi razvoju istraživačkih procesa u različitim znanstvenim disciplinama kojima trebaju informacije koje naše ustanove čuvaju.

Koncem 2013. u okviru IEF-a osnovan je Referentni centar za nematerijalnu kulturnu baštinu, a među njegovim je osnovnim ciljevima putem mrežne platforme povezati sve ustanove u Hrvatskoj i drugim zemljama koje posjeduju relevantnu dokumentarnu i znanstvenu građu. Taj zajednički projekt IEF-a i CENKI-ja i međusobno povezivanje arhiva dviju ustanova putem *dief*-platforme pokazatelj je mogućnosti daljnjeg razvoja takva modela suradnje. Umrežavanjem raznih baštinskih institucija i udruga, objedinjeni fundusi dokumenata o hrvatskoj tradicijskoj kulturi mogli bi napokon postati dostupni široj kulturnoj javnosti, a znanstvenicima bi se tako mogla osigurati kvalitetnija potpora u istraživanju.

Popis literature i izvora

Izbor audiograđe iz Istre. Fonoteka Instituta za etnologiju i folkloristiku, Zagreb.

Izbor fotografija iz Istre. Fototeka Instituta za etnologiju i folkloristiku, Zagreb.

Izbor rukopisne građe iz Istre. Rukopisni fond Instituta za etnologiju i folkloristiku, Zagreb.

Knežević, Zoran. Privatna poruka. (10. 3. 2015.)

S. n. 2007. Formati datoteka za pohranu i korištenje. Nacionalni projekt „Hrvatska kulturna baština. Digitalizacija arhivske, knjižnične i muzejske građe“. Zagreb: Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, p.10.

Volčić, Jakob. Narodne pesme sabrane u Istarskoj Liburnii 1851-1877, IEF rkp 70, 1. dio (ONŽO MH 59). Prijepis. 1851.-1877.

Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima. // Narodne novine 167(2003), 79 (2007), 80(2011), 144(2012). [citirano: 13.03.2015]. Dostupno na: <http://www.zakon.hr/z/106/Zakon-o-autorskom-pravu-i-srodnim-pravima>.